

ЄВРОПА ОГОЛОСИЛА ВІЙНУ ВІДХОДАМ ЕЛЕКТРОНІКИ

[Відходи](#)

[Відходи](#)

У 2022 році у світі було утворено рекордні 62 млн тонн електронних відходів або 7,8 кг на людину на рік. Лише 22,3% від цієї маси задокументовано як офіційно зібрані та перероблені в екологічно безпечний спосіб. Решта 77,7% е-відходів або зберігаються в будинках і підприємствах, або утилізуються неналежним чином. ЄС серйозно взявся за цю проблему і демонструє найвищі показники збору та переробки е-відходів. У 2022 році в ЄС було зібрано та перероблено 42,8% е-відходів.

Основою успіху ЄС є Директива щодо відходів електричного та електронного обладнання (BEEО) (WEEE Directive), яка встановлює цілі для збору, утилізації та переробки таких відходів. Ця директива допомагає європейським країнам боротися з нелегальним експортом відходів і зменшує адміністративне навантаження через гармонізацію національних реєстрів електронного обладнання та форм звітності.

А головне – європейці вважають, що найкраще не допускати утворення таких відходів. Тому борються з так званим планованим застаріванням (це коли товар навмисно створюють так, щоб він через певний час став немодним чи непридатним до використання) і запровадили «право на ремонт».

З 2021 року введені вимоги до екодизайну побутової техніки: виробників зобов'язали створювати продукцію таким чином, щоб її легко було ремонтувати, замінювати окремі частини, а також забезпечувати наявність запчастин протягом 10 років.

Спочатку законодавство працювало здебільшого щодо побутової техніки. Зараз аналогічні правила застосовуються і для електроніки, смартфонів, ноутбуків. Виробники цих товарів зобов'язані забезпечувати ринок запасними деталями і технічною інформацією протягом усього встановленого терміну служби товарів.

Найсуровіші вимоги поки що встановила Франція. У цій країні всі виробники та імпортери техніки повинні вказувати на упаковці своїх пристроїв ще й індекс ремонтпридатності.

Також єврочиновники вводять правила, які дозволяють споживачам легше продавати або повертати старі телефони, планшети та зарядні пристрої.

Швеція є одним із лідерів у переробці BEEО, переробляючи понад 80% таких відходів. За даними Eurostat, Швеція збирає найбільше електронного сміття в ЄС. З 2014 року всі роздрібні продавці техніки в країні зобов'язані приймати зламані і застарілі пристрої на переробку. Шведи активно користуються послугами з ремонту, на які надаються значні податкові пільги. Крім того, в країні діє система заставної вартості, що стимулює повернення використаної електроніки.

Шведський закон про відходи (Waste Act) вимагає, щоб виробники відповідали за збір і переробку своєї продукції. ВЕЕО збираються через муніципальні пункти прийому та роздрібні магазини, які зобов'язані приймати старі електронні прилади при покупці нових. Високий рівень екологічної свідомості населення сприяє успішному збиранню відходів. Спеціалізовані переробні підприємства розділяють відходи на матеріали, які можуть бути повторно використані або утилізовані.

Болгарія досягла цільового показника збору ВЕЕО у 65%, що відповідає кількості електричного та електронного обладнання, введеного на ринок за попередні 3 роки. Загалом у 2021 році було зібрано близько 11 кг ВЕЕО на одного жителя, що відповідає середньому показнику по ЄС.

Німеччина досягає показників збору та переробки на рівні близько 45% від загальної кількості введених на ринок пристроїв. Країна побудувала широку мережу муніципальних і комерційних пунктів збору, що забезпечує ефективний збір відходів. Всі виробники електронних товарів повинні реєструватися в системі EAR Foundation і фінансувати систему збирання та переробки. Строгі законодавчі вимоги і програми розширеної відповідальності виробників сприяють високому рівню збору та переробки ВЕЕО.

Франція має рівень переробки понад 40% ВЕЕО. Центральну роль у цій системі відіграє некомерційна організація «Ecosystem», яка відповідає за збір і переробку побутового і професійного ВЕЕО, а також освітлювальних приладів. Мережа збору включає роздрібні магазини, муніципальні пункти збору та спеціалізовані кампанії зі збору.

Норвегія відзначається високими показниками збору та переробки ВЕЕО завдяки розвиненій інфраструктурі і активному залученню громадян. Національна система зворотного збору передбачає утилізацію старого обладнання при купівлі нового, що стимулює споживачів повертати використану електроніку для правильного перероблення.

Швейцарія має одну з найстаріших і найефективніших систем збору ВЕЕО в Європі. Відповідно до швейцарських законів, виробники електронного обладнання зобов'язані забезпечити повернення і утилізацію старої техніки. Це досягається через систему «еко-логістики», де споживачі можуть повернути старе обладнання безкоштовно в будь-якому пункті продажу.

Нідерланди демонструють значні успіхи завдяки комплексному підходу до збору та переробки ВЕЕО. У 2022 році країна збрала більше 50 млн кілограмів електронних відходів, що складає близько 11 кг на людину на рік. Близько 85% зібраного ВЕЕО піддається переробці або повторному використанню.

Європейські країни демонструють ефективність своїх систем збору та переробки ВЕЕО завдяки інтеграції законодавчих вимог, розвиненій інфраструктурі, сучасних технологій та активної участі населення. Високі показники переробки ВЕЕО у Швеції, Німеччині, Франції, Норвегії, Швейцарії та Нідерландах можуть служити прикладом для інших країн, які прагнуть підвищити ефективність своїх систем управління ВЕЕО. Ключовими факторами успіху є жорстке законодавство, широка мережа пунктів збору, активна участь виробників і високий рівень екологічної свідомості населення.

Детальніша інформація:

- [Новина на сайті Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України](#)